PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL Dede 'Omer Ruseni
248 Asar-ı 'ısk
D454A8
1899

1019
18/597

Dede ʿÖmer Rūşenī

آثار عشق

ناظمی

قطب العارفین غوث الواصلین مرشد پیر حضرت ابراهیم
گلشنی للشیخ دده عمر روشنی نورالله مضجعه السنی

Āsār-ı ʿışk

اشبو کتاب ادرنه ده خانقاه ولی دده پوست نشین کمالات رهینی
رشادتلو شیخ شعیب شرف الدین ادرنوی حضرتلرینک
اثر همت علیه لریله و معارف نظارت جلیله سنک ۱۰ رمضان
۱۳۱٦ و ۱۰ کانون ثانی سنه ۱۳۱٤ تاریخ و (۷٦۸)
نومرولی رخصت رسمیه سیله طبع اولنمشدر

LIBRARY
APR 25 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

درسعادت
(٥۲) نومرولی شرکت صحافیهٔ عثمانیه مطبعه سی

للشیخ قطب العارفین دده عمر روشنی نوّر الله مضجعه السنی

بسم الله الرحمن الرحیم

الهی بن کیم که ایدهم مناجات — طپوکه ایلیم یا عرض حاجات
ایاد انده‌ٔ سرّ خفیّات — نه حاجت حضرتکه عرض حاجات
سواءٌ عندك جهری وسرّی — وانت تعلم سوئی وبرّی
الهی انت ستار العیوب — الهی انت غفار الذنوب
دونم کوندز کونم نوروز عید ایت — ستارم بختلو بختم سعید ایت
انیسم فکرك ایت ذکرك جلیسم — جلیسم ذکرك ایت فکرك انیسم
انیسم انسك ایت اسمکی همدم — امین ایت هیبتکدن ایله خوشدم
سورو بن شر ایشی خیر ایشی پیش ایت — عمانلردن صقین بخشیلر ایش ایت
بورویوب عفوینك سترنی بزه — ایچیمز طیشمز نورکله بزه
کیدروب جهلی قوی یرینه علمك — غضب یرینه لطف ایدوب قو حلمك
چراغم نورك ایله قیل منوّر — دماغم عطرك ایله قیل معطر
صقنغل بیلمی بد قوخولردن — کوزیمی وجهك ایچون اویخولردن
المی چك مناهیدن الهی — ایاغم یغ ملاهیدن الهی

PL 248 D454A 189

[١]

[٢]

[٣]

[٤]

[١]

[٢]

[٣]

[٤]

سنکله اولسم غنیم روشنیم
پس ایمدی استرم یارب سندن
قالومیدر مناهی یا معاصی
زبون ایتدی بنی بونفس خودبین
ایا کوندز ده حیرانلر جلیسی
قو طالبلرك مطلوبی سن سین
سنك تسبیحك اوقور مرغ وماهی
که سندن خالی بریوق جهانده
اکر فاجر وکرخود اهل بردر
طپوك طپدر مسیدی کر قپونی
دیمه سه‌ك فاذ کرونی یا الهی
بولم تاریك وتار وتنك وپرسنك
آغردر مرکبك باری باری
کل ایمدی تارمار ایت کار وبارك
کوزندن اروش بارانی هربار
نیلر بیکی [۲] ابتکل مذهبم پاك
کیدر صدرمده کی وسواسی یارب
قومه سوکندن اوزکه سوکی دلده
قبول ایله بونن داعی دعا سن
ویرن سن روشنیه کونکبی دین
نوله عزت اولنسم بنده که کاه
دوشر بر طوزلیه ناکاه برکلب
اتك اتلکی اتدن کلی کیدر

اوزمله ظلمتی دون ودنیم
سنکله اولمغ کتمیه بندن
بکا ایتدیرمشدر نفس عاصی
اغثنی یاغیاث المستغیثین
کیجه ده واله اولنلر انیسی
محب اولنلرك محبوبی سن سین
ویرر برلکنه اشیا کواهی
دکلسین هیچ لکن برمکانده
سنك برلکنه قو مقردر
طپن طاپوکی طپزدی طپونی
کیم آکه بلیدی سن پادشاهی
یوکم قاتی آغردر مرکبم لنك
مکر یاری قیاوب یوکلده باری
اوله تا بارکاه برّه بارك
دوك اولسون دینك اشجاری پربار
ولیلر بیکی [۲] ایت بنیم وبی باك
آرت مرأت دلدن پاسی یارب
قویوب آنجق آدك یادنی دلده
ایشت نفس منادینك نداسن
ایدن سن ظلمتی نورکله آیدین
عزیز اولور عزیزك عبدی ای شاه
که کلب ایاتمله طوزه اولور قلب
اتك اتلکنی طوزله طوز ایدر

[۲] یعنی کبی

وارا سن عالم پاکه اولوب پاك | اولوب خوش مست وحیران وفرحناك
دیرم بن بوسوزی هر خردومرده [۱] | اودر زنده اوزندن اوله مرده
اودر مرده که دیرلر بر کسـنه | النـدن کلمـز اوله لیك نسـنه
اکر اوچاق دیلرسن ساده رواول | جهنم اسـتر ایسك عبـد مو اول

(حکایت)

دیمش مرشد که ایتمشـدر اولولق | باشی هر آفتك بیهوده کواق
آقیت زر اوسـتنه سیم مذابی | دیز ازهـار اوجینـه لولوی نابی
کتور جوشـه بنه دریای خونی | قره قانلره غرق ایت سرخ نونی
کوکنـدن کوزکك یاغدریغشـلر | که برقطره سـنه بیك صوچ بغشلر
کوزك مهدنده چشمك طفلن آغلت | که تا جوشه کله پستان [۲] رحمت
کتور دریای عینك خوب جوشه | کلـه تا بحر بخشـایش خروشـه
سحـابن چشمك ایت بنه کریان | ایدر چون ابر کریان باغی خندان
کوزك یاشی کنـاهن چرکنی یور | ایدر کیشی بی باشـدن ایاغه نور
پسر آغلمسه پستـان مادر | سودن ویرمی جوشوب ای برادر
کوکلدن ژاله لردوك شبنمیده | که یعنی یوز که دوك اشـك دیده
نیجه یوز بیك کنه کارك کنـاهی | بغشـلر ایشـدنده بر کز آهی
آنك لطفی اوکشـدر پس قارمه | صـاقن لطفنـدن اوزکی آرمـه
کوزندن اویله دوك مشکیله اشکی | که یاغشلرك اول اشکه رشکی
کوزندن سیل خونین اویله کتسون | سنی دریایه ایلتوب غرق ایتسون
یویوب پاك ایلسون دریاسی خوش | کیدرسـین تیره لکك روشنی وش
ایچك طیشك جمیع کلشن اولسون | دلك پرنور چشمك روشن اولسون
طهارت طابه سـین تا اولوبن پاك | اوله سـین دنیـا وعقبـاده بی باك

[۱] خرد ومرد مزاوجه قبیلندندر تحریفله خرت مرت تعبیر ایدرلر پارچه پورچه اوفق تفك ، قریق صیریق نسنه لردر • [۲] پستان امجك یعنی ممه •

کل آهك روشنی ماند برق ایت | کوزینك یاشنه اوزینی غرق ایت
سکا بر نسنه اولمز هیچ همراه | مکر کوزك یاشیله هر نفس آه
بوسوز کرچه دینوبدر اولمز آنجق | یله تکیه ایلك صویه طینق
چو جمع ایتدم بو پند شیخ وشابی | آدینه دیندی آثار عشق کتابی

(دربیان تصوف کوید)

ندر دینسه تصوف دی تذلل | خشوع و مسکنت صبرو تحمل
تصوف کاّبی چکمکدر اوزندن | دخی انجمکدر ایل سوزندن
تصوف حق یولندن چیقمامقدر | تصوف کیمسه کوکلن یقمامقدر
تصوف خلقله خلق حسندر | بو سوز اهلی حسین ایله حسندر
تصوف آز اویوب آز یمکدر | حقك اسماسنی چوخ چوخ دیمکدر
بولاندرمه بولانمه صوفی ایسك | جفا و جور قیله موفی ایسك
بولاندیرن بولانن صوفی اولمز | جفا و جور قیلان موفی اولمز
تصوف خوانی اولکیم یمشدر | که الصوفی کالارض دیمشدر
دوکر هر کیمکه بر اوزره قبیحی | بر آندن بیتر درلو ملیحی
کل اوستنه دوکرسین کل بتورر | شقایق توره‌در سنبل یتورر
اوپر آیاغك اوستنده طورانك | اولور پامالی باشنه اورانك
جفا ایده‌نه کوستر وفایی | عنا کوستره‌نه ایدر ثنایی
ایلنمز یرتوبن وره‌نه زخمت | ویرر قرنن یرانه درلو نعمت
یدیرر اوت‌پوتی [۱] لق[۲] اورانه | سوکوب سویلز اوستنده طورانه
که یتمش ایکی ملت دیر اکا بر | برابردر قتنده کودك و پیر
اوپر قوجر ابو یاوز دیمز هیچ | نه‌عاقل‌دیرنه‌زیرك‌دیرنه‌خود کیج[۳]
طورر اوستنده نیجه طاغ وطاشلر | نه آلتندن صاوشور نه خود ایشلر

[۱] لوت پوت انواعاً کولات، مشروبات معناسنه [۲] لق ال ایله شمار اورمق
[۳] کیج احق معناسنه‌در .

[illegible]

[illegible] [2]

[illegible] [1]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

نه صوفینك كه واردر لاف [١] ولوفی   آنی بیلکیم دکلدر مرد صوفی
کیندر صفوت ایله صاف صوفی   صفا اهلی قتنده صافی صوفی
نه صوفینك کیم اولمز اوز اوزی صاف   کورر هر کوردیکنده درلو اوصاف
اوزکدن صافی ایت اوصافی صوفی   دیه‌لر ساکه تا کیم صافی صوفی
اکا دیر روشنی درویشی صوفی   بیله مجموع اسمادن رؤفی
بیلندر بیلدیرندر مرد صوفی   صفات وذات الله عطوفی
صفا ایله کبیر هر کیم که صوفی   صفا اهلی اکا دیر صافی صوفی
یوری صوفی اول اورمه لاف ولوفی   ایلی الدامه ایته کاف و کوفی
کرك صوفی اوله مقسومه راضی   اواوب حالی نه مستقبل نه ماضی
تصوف فنّی خود بر طرفه فندر   کیمه کل مل کیمه زهر و تیکندر
تصوف بزه مکدر شرعله اوزین   ایشتمکدر نه دینسه شرع سوزین
بنای شرع کیم محکم بنادر   انك بنّاسی محبوب خدادر
یاپن صورتده کرچه مصطفادر   حقیقتده آنی یاپن خدادر
قوپارن اول پیودن بر طاشنی   قومق کرك یرینه اوز باشنی
اودر صوفی دیمش برخوش نهاد ار   قتنده خاك وزر اوله برابر
دونه اللهه آریلوب بشردن   خلاص اوله دوکلی شور وشردن
دیدی اول کیم قدم بو یوله بصدی   اودر صوفی که چکه قبض وبسطی
صفاتی صالوبن اریشه ذاته   نظر قیلیوب اسما و صفاته
اودر صوفی اریشوب قرب قربه   سوروب بعدی مدامی دوشه شربه
من الصوفی دنیلسه ساکه دی سن   که اولدرکیم اوله بی ما و بی من

﴿ نصیحت در کم کفتن وکم خوردن وکم خفتن ﴾

دیلرسك بولمق ای طالب سعادت   کرکدر ساکه عالمده سه عادت
نه در اول آز اویوب آز یمکدر   دینده دخی سوزی آز دیمکدر

[١] لاف اندازه ووظیفه‌دن خارج کلام وبمعنی دعوی وتفاخر معناسنه‌در .

بهایم بیکی زنهار اوله اکّال   که اولمز اهل حق اکال وبطال
خدا سـومز ایکن اکال اولانی   تننده تنبل و بطـال اولانی
نبیده [١] جاهدوا فینـا اوقوندی   قاچندن جاهدوا عنّـا اوقوندی
یمکدر جاهدوا عنـا دیمشـلر   یمك جاهدوا فینـا دیمشـلر
کلام‌الله دن ای مرد بطـال   ایدن ای قرنی دکان بقـال
ایشـتدك سن کلوا یی واشربوایی   ولی ایشتمـدك لاتسرفوایی
سنك ایشك کوجك ایچمك یمکدر   سوکوب سویلەدر کولمك دیمکدر
بهـایم کبی اولوب بی‌کس وخس   یمك ایچمك اویومقدر ایشك بس
اکا دك یمه کیم سـاکه دینه بی   دیمه سوزی اکا دك کیم دینه دی
مبارك قولدر اولکیم شه دیه قل   دیمیـه لاتقل دیـه قولم قل
مبارکدر اکا دون وکون یمکلر   کوزل سـوزلر دیوب شکر یمکلر
نیچون سویلامزم دیندی بکا قل   یمك نیچون یمازم دیندی چون کل
دنیلسه دی نه دکلو دیر یسك دی   وکری دینسه‌دون‌وکون‌دورمغل بی
ولی یمك کرکدر کیم اوله پاك   رونده تاکیم اوله جست وچالاك
یمك کبی کرك هم پاك پوشش [٢]   که تاکیم فایده ایلیه کوشش
یمکك اولمسـه کر اصـلی اری   دورشمك طـالبه ویرمی یاری
صاقنمسـه‌ك کر آریسز خورشدن   یقین بلکل که قالدك پرورشـدن
بونی بیلکیم دوتلسـه شریعت   طریقت حاصل اولمز هم حقیقت
حقه ایرمز ایشـتدم بن بر اردن   کسلمینجه کشی خواب وخواردن
صقین صوفیلغك چوق یمه‌سـندن   حقك ذکرك دخی آز دیمه‌سندن
کیمك کیم پیشـه‌سی ایچمك یمکدر   دیلنه هر نه کیم کاسـه دیمکدر
دیمه طـالب اکا بیهوده‌کودی   دخی اوصـلو دیمه آکه دلو دی

[١] نبی قرآن عظیم الشان اسم شریفیدر . [٢] پوشش لباس کیمك معناسنه

(نصیحت برسبیل لطیفه)

کل ای دیوانه‌سی بریان ونانك | دلیسی لحم وشحم[۱] وشیردانك[۲]
برنج ولنبه [۳] دنبه[٤] دردمندی | پیاز وآش و ماشك [٥] مستمندی
مزعفر [٦] بنده‌سی حلوا اسیری | اولان اوش قرنی ملکینك امیری
کلوسی [۷] قولی عبدالبطن مسکین | ایدوب اوزینه یوب ایچمکی دین
کیدن اوصی پنیر و نان دینده | اوغونوب کف[۸] لچین[۹] دوکمج[۱۰] یینده
کیدن رومه یمك ایچون پلاوی | وارن شروانه کورمکه چلاوی
ایدن فکر دقیق نان دیمکده | دلی شیرین ایله شکر یمکده
یمینده اولان یینده دیری | قتق[۱] ایلن قاتن تماجه‌سیری[۱۲]
دوه‌نك دیمکنی صانن اتمك | اولان قتنده اتمك دوه دیمك
کورون انجم ومهرومه ای آج | کوزوکه بکسمات[۱۳] زکرده[۱٤] کوماج
بولك اوردی سنك درلو یمکار | کهی کشکك کهی بغرا [۱٥] دیمکار
باشندن کتمشدر هرکز ای آج | هوای قامت بالای زناج [۱٦]
نه دوشدك آردینه بولماجك [۱۷] | دوزایدوب قرنی لکن اوماجك[۱۸]

[۱] شحم ایچ یاغی معناسنه‌در [۲] شیردان قویونك اعضای باطنه‌سندن برعضوی اسمیدر [۳] لنبه سموز وسمین معناسنه [٤] دنبه قویرق معناسنه [٥] ماش کونش داریسی دیدکلری علف دیرکه اوفق بغدای شکلنده اولور [٦] مزعفر زعفران ایله بویانمش برطعام لذیذدر [۷] کلوغلو وزننده بوغاز وحلقوم معناسنه‌در [۸] کف سموز اوتی عربیده بقلة الحمقا دینور . [۹] لچین هر نسنه‌که یاغلی اوندن ترتیب اولنه [۱۰] دوکمج بغدای آشی وچلو کباب شیشنه دیرلر [۱۱] قتق کسرتا وسکون قافله یوغورد وبعض خوشما کولاتی بربرینه قاریشدیروت خوارك ایدرلر [۱۲] سیرپای معروفله صرمساق معناسنه‌درکه صوغانك برادریدر [۱۳] بکسمات ترکیده دخی بواسمله معروف اتمکدر [۱٥] بغرا طغرا وزننده خوارزمیاندن برینك اختراع ایلدیکی بر طعامدرکه بزم دیارلرده عجم یخنیسی وبعض دیارده صلما آشی وبورانی تعبیرایدرلر [۱٤] کرده دالك فتحی وکاف فارسیله بوفقه اتمکیدر ترکیده کاف عربیله کوده دیرلر. [۱٦] زناج مومبارطولمه‌سنه دینور عربیده عصیب دیرلر [۱۷] بلماج محتاج وزننده بولماج آشنه دینور ساده اوندن وصیویق واتسز ایدرلر فقرا طعامیدر لامك فتحیله ده لغتدر وترکیدر [۱۸] اوماج واو مجهول ایله بواسمله معروف طعامدر اوندن یپارلر.

آزاجق بی صـقین یئنـده قیمه اوزینه چوق یبوب ایکنده قیمه
عکی تجربه ایتدك نجه ییل سـن یاتوب‌خورخوراوویب‌بسلیوب تن
آجقمغی دخی نولدك کل اخی برازدم تجربه ایت نولدك اخی
کوکه‌چیقمز قاالور یرده اولوب دنك اولوب حیران وسرکردان ودلتنك
اولان قرنی قولی وارمز خدایه هلاك اولوب طپامز هیچ وایه
سـوزیدر اول یدیروب یمیه‌نك خـدادن غیریدن سـوز دیمیه‌نك
طپوب حقـه یمکه طپیـانك قونوغه قاپوسـنی یاپمیـانك
خـدادن غیریه طـاپمق کرکمز قونوغه قاپویی یاپمق کرکمز
ایرلسه خواب وخوار ایله خدایه کرکمزدی آجقمق مصـطفایه

(از عایشه رضی‌الله عنها حکایت نقل میکند)

مکرکیم عایشه اول سوزی شیرین امن بسـتانی جاندن غیب شیرین
بنی بکزتدیکی هر دم ثریده اوشـیر شـکر ایله پروریده
خبر ویروب دیر ایدی مصطفادن مصفا سوزلو اول صاحب صفادن
که کوردم بن اول شـیرین کلامی دوینجه یدیکن برکز طعـامی
قویوب ال قرنـنـه برکره ناکاه درون دلدن ایتدی درد ایله آه
دوکوب کوزم یاشـنی اغلدم کی چکوب آهم اودیله بغریمه کی
دیدم نفسم فدا سـاکه بکا بر دی یمك یمدیکندن ندر سر
سنکچون یاراتوبدر حق تعـالی نکیم وار ای امیر شـاه بطحـا
مبـارك قرنك آرقه‌که یاپشمش صناسـك ایکی حسرتدر طپشمش
ایکن بویله ضعیف اولمق نیچوندر تر ابروکی نحیف ایتمك نیچوندر
او قرص ماهی ایدن ایکی پاره سوزی دل خسـته‌لر دردینه چاره
آچوب سـویلدی شکر خانه‌سنی صدفدن کوسـتروب دردانه‌سنی
که یعنی قندی دوکدی شـکرندن دوکوب عنـابی بادام ترندن
کلنه نرکسـندن دوکدی ژاله بویادی اق کلی یاشـیله آله

[illegible]

[illegible]

[illegible]

نکیم سویلدیسه اینجنمدی هیچ　　انك ایتدکارینه اولیوب پیچ
مجلا کوکسنه هیچ قونمدی کرد　　مصفّا آق یناغی اولیوب زرد
یوزین بورترمدی چتمادی قاشین　　سوزینه بوشمیوب صالمدی باشین
اول اکرلمش یوکن آنك پیر　　آلوب الینه صاتوب ایلیوب زر
براز دخی قتوب اول کان احسان　　آلوب بغدای اولوب خوش شاد و خندان
آلوب آرقه‌سنه اوتاغنه دك　　آپاردی خوش او کنجه اول کنیزك
کیدر بی غصه وبی بیم وبی باك　　فرخ خوش شاد وخندان وطربناك
بس آندن صکره دونوب کلدی کیتدی　　کلوب اوز خلوتنه کورکه نتدی
کلوب بر آراده خلوت اوتوردی　　مبارك اللرین آچوب کوتردی
تضرع وجهله ایتدی مناجات　　خدایه ایلیوب خوش عرض حاجات
دیدی یارب که بو ایشمده تقصیر　　اکر وار ایسه عفو ایت آنی بربر
سنك لطفکدر ای عفو کانی　　آچوب بازار احسانده دکانی
بیورمیوب ایشی اوزکیه کندم　　اولوب حال چکدم باری کندم
ایدوب قوللرینه ای شاه حرمت　　ایدرم روز وشب قوللوغه خدمت
صغشمز حق یولنده خود نمالق　　خود آراق دغلق قلتبانلق

《 در ترك غضب نفسانی که قرین شیطانست کوید 》

مکرکیم شاه مردان شیر یزدان　　شه دلدل سوار ومرد میدان
شجاعت شهرینك شاه شجاعی　　مطیعی حقك و خلقك مطاعی
عموسی اوغلی دامادی رسولك　　حسینك آتاسی جفت بتولك
امیرالمؤمنین کان مروت　　امام المتقین بحر فتوت
علیّ مرتضی مولای قنبر　　ولیّ مجتبا قتال عنتر
غزاده دوش اولوب بر پهلوانی　　طوتوب خوش بصدی و ویردی امانی
چیقوب اوستنه چکدی ذوالفقاری　　دیوب یاربّ قیلغل بزه یاری
زبون یاترکن آلتنده فسرده　　کسیلوب جنبشی مانند مرده

حقك بوقدر ایشنده هیچ علت　　که بردر آکه یتمش ایکی ملت
دیمشلر بو سوزی سالك اولنلر　　طریقت ملکنه مالك اولنلر
حقك امریله صندر حقك امرن　　رضاسز کیسه‌نك قوپرمه تمرن
رضای حق ایچوندر جمله ایشم　　رضاسیدر خدانك دین وکیشم
چکارم حق رضاسیچون قلیچی　　که تکریدر بکا یاری قیلیچی
که بن تکرینك ارسلانی علیم　　نژادم هاشمیدر بن ولیم
هوا شیری دکل شیر خدایم　　علیّ مرتضی ومجتبایم
خداوند و خدیو ذوالفقارم　　علیّ صف شکن دلدل سوارم
سروش[١]حق کتوروب هل‌اتی‌یی　　بنمچون سویلشدر لافتایی
مجالسده دیین درس الٰهی　　دیوب سرّ سرایردن کماهی
شهنشاه ودلیری بزم رزمك [٢]　　امیری پهلوانی عزم و جزمك
دیدی اول پهلوان اول باب علمه　　سخاوت معدنینه کان حلمه
دیلدم بن سکا ایدم جفایی　　جفامه سن بنم ایتدك وفایی
اینان شاها غلامم اکا جاندن　　که شمعك روشنی طاپمشدر اندن
ایا شاه ولایت قاضئ دین　　اسیریکه شهادت ایله تلقین
وصیّ مصطفاسك کاشف سر　　بکا سویله نه دیمك کرك ای پیر
دیدی اول شاه عالم اکا بونی　　که بر بیل اوّلا اول ذوالمنونی
نکیم کلمشدر اندن ای جوان مرد　　اینان تاکه کیده قلبنده‌کی درد
محمد امّتی اولوب اینان هب　　نه کیم کوندرمش اکا یعنی اول رب
شهادت عرض ایدنجه اکا اول‌شاه　　هجوم ایتدی دیلندن اسم‌الله
بر اللی دکلو قوم وخویشله هب　　کتوردیلر خوش ایمان مرتب

---

[١] سروش خروش وزننده جانب اقدس ربانیدن خبر کتورن فرشته‌یه دینور خصوصا جبریل علیه‌السلامه اطلاق اولنور [٢] رزم عزم وزننده جنك وصواش معناسنه‌در ومعرکه وجنك یرنه‌ده دینور .

[illegible] [٢]

[illegible] [١]

[illegible]

[illegible]

([illegible])

([illegible])

[illegible]

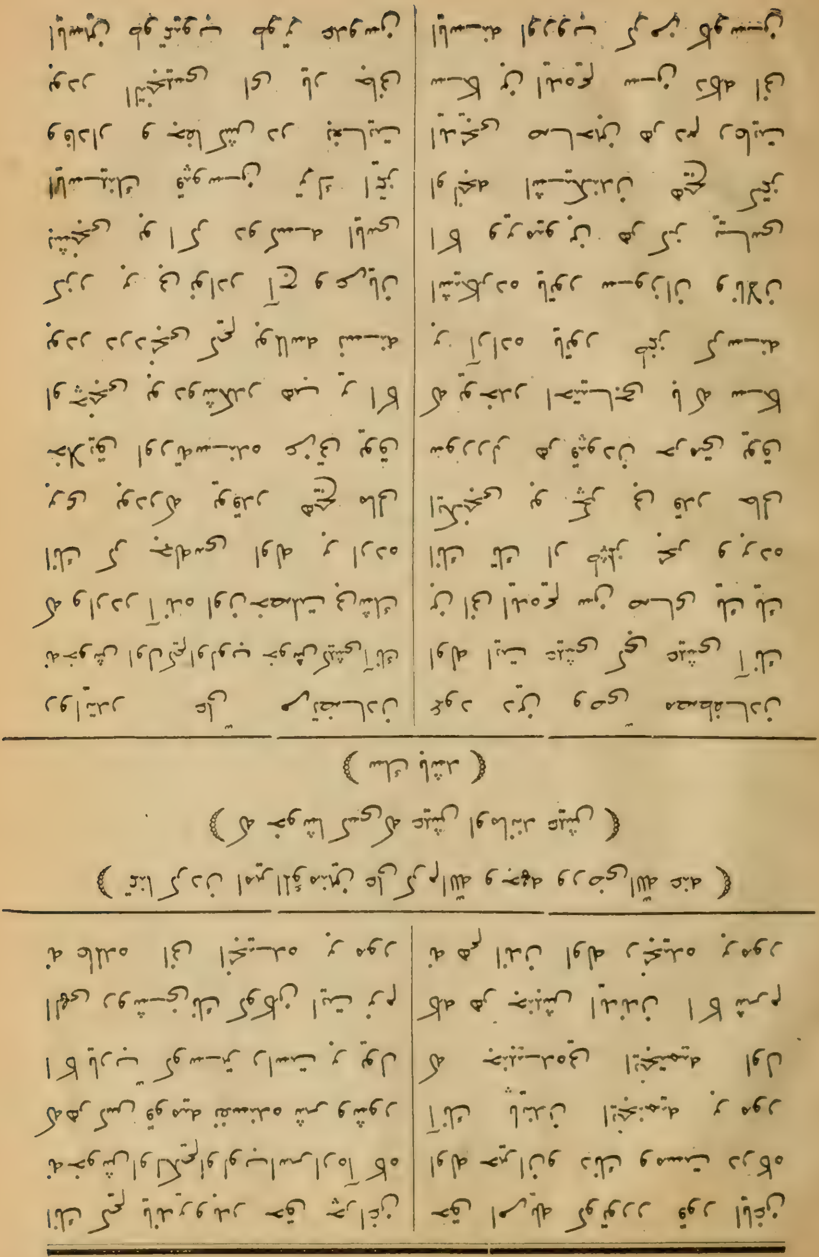

سزه بر نیجه سوزلر ایده‌یم خوش كه بیهوش اوله‌سز كله سزه غش
بنی سز صانمكز اولم خبردار نیجه اوله‌سیدر تقریر جبّار
دكل تقدیر حالی چونكه معلوم بلنمز كیمدر آنده نیك و مشؤم
اپارسم كوره ایمان نیكم ایتدن كم آپارمسم آرقمده بتدن
دكاسین قدرت حقدن جداچون پس ایتدن كم طوت اوزك طوتمه افزون
یكم ایتدن دیمكدر قورقرم بن یوری‌وار هرنه دیرسن دی بكاسن
واراینده بزده یوق برنیجه خصلت طپه ایت وقت اوله آنكله عزت
اكرچه صورتا سك ناپسنددر ولیكن جانی معنیده بلنددر
خدا اولدمكه آدم خلق ایتدی كل آنك خلقتنده كوركه نتدی
قویوب صاغنده انك برملك خوش قودی برجن صولنده تند وسركش
قونلدی جنك آدی نفس بدكیش كه‌شیطان ایله اولدر یولداش وخویش
خدا حیوانلری كویا جهانده نكیم وار جمع اولوب فاش ونهانده
دوكوب برخوش دیبكده آنی محكم كه كویا دوزدی آنی نفس آدم
بزم بونفسمزده پس صفت چوق همان آنده بوایتلك وار دخی یوق
اوزین بیلسه بغایت معتبردر ولی بیلسه حیواندن بتردر
پس ایمدی فكرایدك بوسوزلری سز دوشون آردنه آزتمیوب ایز
چو حق یولنده ایتده بوشرف وار طوت ایتدن كم اوزك طوتمه فزون وار
اوزك طوتسك زیاده سن اول ایتدن یقین بیلكیم چو سنسن كمتر ایتدن

(چند بیتی در تحیّر كوید)

سك اصحاب كهفی آدم ایتدی ولیكن بلعمی سكدن كم ایتدی
كیمی مقبول ایكن مردود ایدندر كیمی خوش وقت ایكن مفقود ایدندر
ایدركه موری خوش مرد سخندان قالور عاجز سؤالندن سلیمان
اكرچه جمله‌دن اشرفدر انسان كه عین عالمه خوش اولوب انسان
حقك اسرارینی بلمز كیمسنه اكا اولمز دیمك بر كیمسه نسنه

رقومك [۱] دفتر عقلاك براغن ... صاغنمز اوستنه حق نوری یاغن
ایدن عقد وكشادك مشكلاك حل ... دين بر ايكيه ديرتمين ال
طپن برلكی كونك كثرتنـدن ... ايكيلك اولان انك حسرتنـدن
تصـوف اهلنك جوهر شـناسی ... كين اطلسی يرينه خوش پلاسی
يكانه شيخ شـبلی تاجر دين ... كيدن خود بينلكی اولان خدابين
مكروحدت شرابندن اولوب مست ... خدادن غيری كلی يويوب دست
كيروب پازار بغداده طربنـاك ... تماشـا ايده‌رك كيدر دی بی باك
كوروب برخواجه[۲] شيخی ديدی ای‌يار ... بروكل ايده‌يم ساكه سـوزم وار
كلوب خواجـه قاتنه شيخ كامل ... ديدی نه ديرسن ای مرد معامل
كر آرامزده يوقدر هيچ نسـبت ... كه بويله ايلمش الله قسمت
مرامك بو سنك اولوب برك بيك ... صياسن تحته اوزرينه اقچه چك‌چك
مرامم بو بنم اولوب بيكم بر ... بكا معلوم اوله عالمده‌كی سر
ديدی‌خواجه بودر مقصودم ای‌يار ... حسـابم وار ايده‌يم بولكه وار
پس اندن باشلدی خواجه حسابه ... نه ويروب آلديغنی شيخ وشـابه
حساب‌ايدوب‌نسی‌وارايسه خواجه ... تمام ايتدی قوسن اوجدن اوجه
پس اندن خواجه ديدی ای برادر ... نه دكلو اولديغن دی باكه يكسر
براولدی دير يقين بی‌شك وبی‌ريب ... همان بر بيلوردم بن ايتمكل عيب
ديدی خواجه مكر ديوانه‌سك سن ... صانوردم‌بن‌سنی‌فرزانه [۳] سك‌سن
اكا شـبلی ديديكم ای فروتن ... نه سويلرسن مكر بيكانه‌سك سن
بری ايكی كورنه شـاشی ديرلر ... دخی خود بينلرك قرداشی ديرلر

[۱] رقم حساب ايچون قوللانيلان يازی اشارتی وعلم حساب جمی رقوم كلور رقلر يازيلر اشـارتلر ديمكدر [۲] خواجه راجه وزننده بوراده اغا وكتخدا وزنكين وقوجه ياشلو ومال صاحبی كمسه معناسنه‌در [۳] فرزانه هاء تخصيصه ايله حكيم وفيلسـوف وعارف وذو فنون معناسنه‌در و محققين عندنده قيودات نفسانيه‌دن عاری ومجرد ومطلق‌العنان معناسنه‌در .

[illegible] [٧] [illegible]
[illegible] [١]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

([٧] [illegible])

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

([illegible])

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [١] [illegible]

[illegible]

[illegible] [2] [illegible]
[illegible] [5] [illegible]
[illegible] [3] [illegible]
[illegible]
[illegible] [4] [illegible]
[illegible] [4] [illegible] [1]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[3] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [2] [5] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

([illegible])

[4] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[4] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[1] [illegible]

[4] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[۱]

سکا چون نیش ونشتر کبیدر ریش / تراش ریشی ایدك پیشـه درویش
اوزکده استمزسـك درد ریشی / تراش ایله قومه اوزکده ریشی
خفیف ایکن سکاچون وردی ثقلت / صقنکیم اول ثقیلدر ساکه ثقلت
دیدیرمه ناتراشـیده اوزوکه / درشـت وکی خراشـیده اوزوکه
سوروب خوش خوش اوزکه نوره دوبدوز / اوزك دوندر اوزکی نوره دوبدوز
دوشوب تابحر نوره نور اولهسك / ایکی عالمده مثل هور [١] اولهسك

﴿ حکایت عابدکه برریش خویش مشغول بود ﴾
﴿ ولذت عبادت نمی یافت ﴾

مکر کیم وار ایدی بر طرفه عابد / ایکن پرهیز کار و سخت زاهد
اکا اولوب نماز وروزه عادت / بغایت عادت اولمشـدی عبـادت
طاپوب بر آراده بر جای خالی / دوزوب بر خوش عبادتکاه عالی
نماز وروزهسندن طاپمیوب ذوق / فرح اولمدی کوکلی طاپمدی شوق
ولی وارایدی برخوش ریشی آنك / مدام ریشـیله ایدی ایشی آنك
یویوب دایم طارردی ریشنی اول / همان ریش ایتمشـدی ایشنی اول
عبادت خانهسـنده قالدی عاجز / کشایش طاپمیوب بر ذره هرکز
اکرچه خیلی ایشه اولدی اول پیچ / حقك بخشـایشی ایرشمدی هیچ
مکر برکون کوروب موسایی ناکاه / الن اوپوب دیدی ای مرد آکاه
وارانده طوره ایت بکا منـاجات / دیلینده خدادن درلو حاجات
خدادن صـور بنم حالمی زنهار / نیچون بنده نه حال ونه صفا وار
وضودن طاپمیوب هرکز سروری / نماز وروزهدن طاپمن حضوری
هله بر نیجهدر هب شسـت وشویم / درشم جد وجهدم جست وجویم
نه نور روشـنی طاپدم دلمده / نه خود لذت مذاقمده دلمده

[١] هور واو مجهولله آفتاب معناسنهدر .

[illegible]

چقن رستم اولاسیدر مخنث　　مذکر اولەمی هرکز مؤنث
اوله بیلز هر ابراهیم ادهم　　چقن لایق اوله عشقه هرآدم
که هر یوسف اولەمز مصره سلطان　　نه هر یعقوبك اولورجانی کنعان
جهان بوزنده بوقدرای سخن سنج　　اوزینی برکیسه بیلکدن اولو رنج
بیله اوزینی کامل هم مکمل　　بکا حلدر دیوب مجموع مشکل
که پندار کمال ای مرد سالك　　حقك بولنده درکی قاتی هالك
دیرم بوسوزی بن هرخرده مرده　　اودر زنده اوزندن اوله مرده
اولو اولدر که دیرله برکسنه　　الندن کلمز اوله هیچ نسنه
سنك نابودك اولمینجه نابود　　ایرشمز حق تعالیدن سکا جود
اولنجه طوق دیرله آج دیرلوار　　که آج دیرلده در هرنکیم وار
بوشالمدن سبوك آرمه صویه　　دواوقابه کیم اوله کیم صوقویه
دواوقابه صوکیرمز نیجه قویسون　　بوسوزی احق اولان نیجه طویسون
صودولسه دخی صوبی قویمق اولماز　　بوسوز براینجه سوزدر طویمق اولماز
دواجی دردیکی بیلسه ای جان　　چقن ایدرسنك دردیکه درمان
کەوریمز ایتمینجه عرض حاجات　　درون دلدن ایدوب خوش مناجات
بیلور ارباب حاجاتك مرادین　　مرادی نیدوکن اوزی دیمدین
کرکدر فقرینی اظهار ایتمك　　بکاپی بلسنجه یار ایتمك
چوقربا کده صووارسقالق ایت وار　　کیمسنه یه واروب یلواره زنهار

﴿ حکایت شیخ افتادن حالت نزع ﴾

مکرکیم برمکرم شیخ فاضل　　فضایل کانی استاد افاضل
چودوشدی حالت نزعه قتی اول　　دوشوب هر یاکه بقمغه صاالوب قول
چو کوردی برمریدی خوب کردار　　سلوك ایتمش طریقتدن خبردار
واروب شیخه یقین دیدیکه ای ماه　　که جانك یوسفنه درجهان چاه
دیلر پرواز ایتمك باز روحك　　مکرکیم آنده درفتح وفتوحك

کورن هندستان فیلنی دائم | حقیقتده اولان شیرانه قائم
شریعت کوهنك سرمست ببری[١] | طریقت بیشه سنك فرّو برّی
پلنك نفسی ایدن کربه‌دن کم | غزال روحی ایدن حقه محرم
ایدن اوزینه قوروب جهدینی دام | هوا کرکن هوس کفتارینی[٢] رام
اویادن اویخودن خرکوش عقلی | کلیله دمنه [٣] دن ایدیجی نقلی
سك نفسی اولدوروب اولوب خدابین | جلال‌الدین رومی حارس دین
اولوب بازارك ایچنده روانه | کیدردی کوزی کبی آهو وانه [٤]
مکر برکشی بر تلکی ایدوب صید | کتورمش ایدی بازاره ایدوب قید
چکوب اونی چاغروب دیردی دلکو | ایشیدوب ناکهان اول محرم هو
دیوب دلکو روان‌ها کیردی چرخه | چیقروب آه و افغاننی چرخه
کوکل یمنی قنی وقنده در هی | کانك جو لانکهی در عالم حی
کوکل باز [٥] سفید بدر الهك | قونر دستنده دایم پادشاهك
کوکل مرغ آبیٔ باغ جهاندر | کوکل طاوس بستان جناندر
کوکلدر قمریٔ مقریٔ رحمان | کوکلدر هد هد هادیٔ سبحان
کوکل سیمرغیدر کوه هوانك | سن آنی مرغی صانمه هر یوانك
کوکلدر بلبل کلزار لاهوت | آنی سز صانمکوز تیهوی[٦] ناسوت
الهی روشنینك کوکلنی سن | جمالك نوری ایله ایله روشن
کوره تا کوردیکندن اولیانك | دویه هم دویدیغندن انبیانك
اوله تا کوکلی مرغ حضرت هو | اولوب عنقای قاب قربت هو

[١] ببر سباعدن جانور آدیدر هندستانه مخصوصدر ارسلانك عدوسیدر .
[٢] کفتار صرتلان دیدکاری مشهور حیواندر یرتیجیلردندر [٣] کلیله دمنه برکتاب اسمیدر حیواناتك انواعندن بحث ایدر [٤] (نسخه) کیدردی کوزلیوب خوش آهووانه [٥] باز طوغان دیدکاری شکاری قوشه دینور .
[٦] تیهو لیو وزننده چیل قوشه دینور .

هوا میدانینك هنكامه كیری | ملامت شهرینك مرد دایری
شیوخك شیخی قطبی هردیارك | ایدن كوكلنی مسكن درد یارك
كیدردی سوق بغداد ایچره حیران | تماشا ایده‌رك خوش خوش خرامان
ایشیدوب سعتر برّی دیوب خوش | چاغرر بر كیمسنه خوب دلكش
اوروب نعره اولوب غایتده بیهوش | ایدراول آراده خیلی زمان جوش
دیر آندن ایلیوب آنده دور انه | اوزندن نیشه كتدیكن صورانه
اوزمدن سزبیلك كیم نیشه كتدم | بن اندن سعتربری ایشتدم
الهی روشنیدن كیمه برّك | كماهی روشن ایله آكاسرّك
آنی حشر ایلیوب ابرارك ایله | مصاحب ایلكل احرارك ایله

﴿ این حكایت در بحر دیكر واقع شده ﴾

خوش ایشت اشبو سوزی كل ای اخی | بویله سوزایشتدیكن بوقدر دخی
وارایمش بركویلی مسكین دردمند | كورمش عمرنده هركز شهر وكند
طاغده چكمش عمری حیوانلر كبی | كلمش یغناغه چوبانلر كبی
شهره كلمش ناكهان اول مردكول[١] | كشت ایدر یاننده یوق برقاره پول
كشت ایدركن كوردیكم بركشی خوش | یانه بریانجق آصمش خواجه وش
خرّم وخندان وشادان خوش طوروب | خرج ایدر یانجغنه الن اوروب
طوبطلو یانجغی جمله سیم وزر | هرنكیم كوكلی دیلرسه بیر ایچر
كوروب آنی مرد ابله كورنیدر | اوزاوزنه طوروب آنده فكرایدر
فكر ایدركن دیركه طابدم اصلكی | طانیدم نیدوكن اصل وفصلكی
بربغه كورمشدی بریرده مكر | اول بغه [٢] یی واروب استیوكیدر
استرایكن اول بغه یه دوش اولوب | یتشور یاننه قونر قوش اولوب
طوتوبن آصار بغه یی یاننه | كیووب اول مسكین بغه نك قاننه

[١] كول كاف فارسیله غول وزننده احمق وساده دل واوغوز معناسنه در
[٢] بغه قبلومبغه دیدكاری حیواندر .

طرمنور بغه یوقاری جهد ایدر
اوکر نورسن یانجغم دیو بصار
خوش کزر ایکن بغه باغدن باغه
خرقه‌سنه چکدی باشن بغه
پس کرك صوفی چکه باش خرقه‌یه
خرقه‌که چك کرپی کبی باشکی
بوغزك کرمه چاغرمه چغز [٢] وش
دیمه باق کبی صوده قنی صو
قوربغه کبی دوما لدرب کوزیکی
پوصیدن نفسك یلانی نا کهان
ماهیٔ دین اول درش مار اولمغل
پس باشك چك خرقه‌که وار صوفیا
صوفی ایسك قوباشیکی دیزینه
ذکره مشغول اون یه اوله خوش
اوله دی کیم کیده سندن سنلکك
پس قویاندن صکره باشك دزیکه
آینه ایدك ایکی زانوکی [٣] پس
صورمشم برعلم ایچنده جادویه
لیك هر زانو دبیرستان دکل
چون اغاچ چیچکلنور براقلنور
صوك اوجی قورر آنك کبی اغاج
چاره‌سی بو قورمدن تیزرك
یعنی اوغرلت اعتقادك شیخه‌تا

کوربغه مسکینه اول ابله نیدر
اوزیلور ایی طوتر بینه آصار
باغوبدی یوغیکن دوشدی باغه
بوینه ایپ طاقز ایدی اول دغا [١]
تادوشه اسلام اودی هر فرقه‌یه
کورمسون کیمسه کوزیکی قاشکی
صوده ایکن دیمه اولدردی عطش
صوده‌سك صو دیو کزمه سوبسو
بوغزك کرمه یوچلدوب سوزیکی
چیقوبن طوتار یودر ویرمز امان
لایق نور اول صاقن نار اولمغل
تاسکا طعن ایتمیه هر بی نوا
کر دکلسك کیرو قایت ازینه
تا ایده الله آدی سنده خروش
محو اوله قالمیه هرکز بنلکك
جد وجهد ایله قائمه ازیکه
خاموش اول خلقله سویلکی کس
دیر دبیرستان [٤] صوفی زانویه
هر چیچك اولان زمین بستان دکل
میوه ویرمز یوق یره ازراقلنور
عاقل ایسك کولکه سندن یوری قاچ
آنی پیوند [٥] ایتمیه کسمك کرك
میوه دار اوله درختك طالبا

[١] دغا کوتو خویلو بدمشرب اولان [٢] چغز قوربغه یه دیرلر عربیده ضفدع
[٣] اوباق ایله بالدیرك برلشدیکی یردیز معناسنه زانو رصدگاه کردن دیرلر فکر دطالوب
مراقبه ایتمکدن کنایه اولور . [٤] دبیرستان دبستان تعلیمگاه اطفال ومکتب ودرسخانه
معناسنه [٥] پیوند فرزند وزنده قوم وقبیله وصوی صوب وتألیف وترکیب ووصل
وجمع معنالرینه

[illegible]

که سندن بنلکك کیدنجه جهدایت ‌ ‌ صالوب اکری یولی طوغری یوله کیت
که یاز بر چیچکاه یازله‌مز هیچ ‌ ‌ بوسوز بر پوله دکز یوری وار کیچ
کونش کبی کرکدر مرشد اولان ‌ ‌ طریق حقه طوغری راشد اولان
صالا هر آره‌یه خوش روشنایی ‌ ‌ نه یادی قویه خود نه آشنایی
الهی روشنی نك شوقنی سن ‌ ‌ زیاد ایله دیمه‌یه تاکه سن بن

《 دربیان آنکه منکر علم تصوف کافرست 》

بنه ای روشنی آل اله بر جام ‌ ‌ کاکنی نوش ایلدی خوش احمد جام
قومدك الدن دیوب جام مدامی ‌ ‌ ایچك سرخوش اولك دیردی مدامی
قومدك الدن قلندر وار آیاغ [١] ‌ ‌ ایچوب بیلز اولك باش وایاغی
که سرخوش اولسه قاضی حداورامز ‌ ‌ آیلمیجه قولاغن بورامز
کرکز کیه کیم قولاق بورلمق ‌ ‌ مدام آشفته اولوب حد اورلمق
خرابات ایچره ایچوب خوش مدامی ‌ ‌ آیلماسن اولوب سرخوش مدامی
که سنده سرخوش اولوب سویله سوزك ‌ ‌ خراباتیلر ایچره صالوب اوزك
دی سوزی نه قدر دیرسن یوری وار ‌ ‌ تصوفده نه قاضی نه قضا وار
تصوف اهلنه دی سوزی یعنی ‌ ‌ دیمه صورت پرست اولانه معنی
ایرشمز صوفی یه قاضی قضاسی ‌ ‌ آنکه‌در خدانك خود رضاسی
نیچونکیم اوزینه کلز مدامی ‌ ‌ اولوب سرخوش ایچوب جام مدامی
خراباتك ایچنده مست وحیران ‌ ‌ کزر خوش سرخوش اولوب پای کوپان
تصوف علمنك عینن عیان ایت ‌ ‌ معانیدن صورچون خوش بیان ایت [٢]
پییر بیکیدر کویا تصوف ‌ ‌ اولوب باشدن ایاغه هپ تعرف
صفاتی مرحتدر ذاتی شفقت ‌ ‌ محبتدر سوزی ایشی مودت

[١] آیاغ دماغ وزننده ایاقلی شراب قدحنه دینور
[٢] نسخه ـ معانیدن کلامك خوش بیان ایت

توكل روحيدر كوكلى قناعت تنى صابراق ونفسى صيانت
كه تقوى زاديدر زيّى تزهّد تجرّد خرقه‌سى تاجى تعبّد
صفا دلاليدر حق مشتريسى اوزى بكدر وليلردر چريسى
بقا بازاريدر بوقلق قوماشى فنا دكّانى مسكينلك فراشى
ابيت عند ربّى در طعامى وقلبى لاينام‌يدر منامى
تصوف اهلى كيمدر سويله بربر ندر ديدكلرى سوزلرده هم سر
تصوف سوزى فيضيدر خدانك كلامى كردى وردى مصطفانك
نبينك قوليدر يعنى شريعت طريقت فعليدر حالى حقيقت
كلام حق هر كيم كه ايشيدر اوزينه كلمك انك ايشيدر
كه كلمز سرخوش اولوب هيچ اوزينه چالنميوب قلم انك سوزينه
دى نيچون منكر نه ديندى كافر تصوف علمك اى سوزده ماهر
ايدوب تصنيف اقسام علومى ايدن عاجز علومندن فهومى
تصوف علمى اول مرد كامل شريعتدن ديمش بر باب بلكل
كه بر قسمنه ايدن شرعك انكار اولور البته كافر ايله اقرار
نيجه بر قسمنه هر بر سوزينه ايدن انكار فكر ايتسون اوزينه
ايكى عالمده اولور ايتورن يول پريشان فكر وآشفته فكار اول
هله ديدم سكا اشبو سوزى بن بولارى اوزكه يه بكزتمكل سن
خدا بونلره اويله شفقت ايتدى بولاره هركه يتدى حقه يتدى
تصوف اهلنه اهل‌الله ديرلر قويه قول بولاره شاه ديرلر

(لطيفه)

بنه كل دكله جاندن بر لطيفه لطيفه خوش كاور زيرا لطيفه
مكر كيم بر قبا صقاللى كشى چيقوب منبرده وعظ ايتمكدى ايشى
جهانده هيچ اوزندن اوزكه كشى كوتوروب حاصلى اول دكلو ريشى
چيقاره منبر اوزره حدّى يوخدر اكرچه پهلوان عالمده چوخدر

[illegible]

مرید سید سادات عالم … مراد ومرشد اولاد آدم
قرنداشی اولوسی روشنینك … کوچوجکدن مربّاسی غنینك
قودن روشنینك سوکلوسی … شریعتده طریقتده اولوسی
یاقان دلدن جهابی یوزی نوری … قراواشی اولان اوچقده‌کی حوری
فنا طاپن یچن کلیّ اوزندن … صفایه واریلان دائم سوزندن
او پوله صایمیان التونی سیمی … صفا دریاسنك درّ یتیمی
یتشدیروب ایچوب عشقیله باده … مریدی بر دم ایچنده مراده
صفالر دره‌دن آه ایلینده … یورکلر اونادان واه ایلینده
صالانده قولونی برکزده یوز یوز … دوکن خلقی یوزی اوستنه دوبدوز
کیدن وجده خلایق صحبتنده … صفاسز کسه اولماین قاتنده
لطائف کانی دریای حقایق … دقایقده اولان غایتده فائق
دیین دردیله هردم نیدهیم دوست … کورن هرشیٔ مغز کورمیان پوست
اوطوررکن آیاق اوستنه طورسه … طوروب خوش‌وجهله برنعره‌اورسه
واردی وجده کر اوله قره‌طاش … کورن بی اختیار ایدردی شاباش
طوتانده شوقله صحبت مدامی … ایچوب عشقیله سغراقی مدامی
دیرایدی‌کرم اولوب خوش‌عاشقانه … کوزل سوزلر دیر ایکن صادقانه
نبی یارب تلوندن آیرمه … قاپوکدن قوللوغندن بردم ایرمه
بز آندن نیجه کز بونی ایشتدك … واروب اکا کوره بزده ایش ایتدك
سز آنی صانمکوز ای اهل تمکین … اوله مقصود اکا اولکی تلوین
اوتلوینی دیله‌مز مرشد اولان … حقك یولنه دون‌کون راشد اولان
اوتلوینی دیلرمی سالك اولان … مودت ملکتینه مالك اولان
مدام اولان دلنده مست اولنده … خمی خمری ایله عشقك دوانده
سوادالوجه فی‌الدارین یچدم … خم فقر فنادن خمر ایچدم
ایانیت دونن دیمی که صالدم … انك یرینه یوقلق دونن آلدم

صاوب تلوین وتمکینك پلاسن
دون وكون خلق حقه اونده رم بن
دكل بن دیدیكم بنلكدن اوله
نبینك دیدیكی كبی مدامی
حكایت وجهی ایله در دیدیكی
سن اوزك كیتدیكك بوله دیمه یول
بویول كیم سن كیدرسك كیتمه‌ك یك
اوزندن ایتمه ایش اوزكه‌یه دانش
اوزكك جهلنی وار علمه صایمه
ایدر بیلدیكندن هر كه كفتار
ایدنلر دعوئ عشق الهی
بری ذكر مدام ای مرد ذاكر
موافق اولمسه كر لفظ ومعنی
صاقن قاضی حضورنده كواهك
كل ایتمه دعوئ بی معنی بی‌سن
یتر اول یوری وار پالودهٔ علم
اواوب مست عمل مستعمل اوله
سنی قورتدی قوری كفت وكویك
نهان اولمز دیمشلر بوی مشكی
جهانی طوتدی اما قیل وقالك
نه كشی كیم دوشر اول قیل وقاله
نه بیلسون قال اهلی اهل حالی
خرد اهلی نه بیلسون عشق حالن
بر الده ایكی قارپوز طوتمق اولمز

كیوب عشقیله تلوینك لباسن
ولی بن دیدیكمه طوتمه دق سن
اشارتدر همان بر صاغه صوله
انا الداعی ایچوب جامی مدامی
انا نقلن اوزندن ایلدیكی
سوزم طوت چوق وارر صاغه صوله یول
بوایش كیم سن ایدرسك ایتمه‌ك یك
دانشمه اوزكه‌یه اوزیكه دانش
بوخشم وكبر وكینك حمله صایمه
اكا آدم دیمه دیك خرس وكفتار
دیلر قاضئ وقت ایكی كواهی
بری فكر تمام ای محضی فاكر
قبول ایدرمی قاضی یعنی آنی
یلان چیقوب سنك اورمایه راهك
دخی سویلمه مالا یعنی بی سن
كه تا اولمیه سن آلودهٔ علم
سوزم اهماله صالمه مهمل اوله
ندندر عالمه چیقمادی بویك
صانورمیسك مكر كیم مشك پشكی
كورنمز آره یرده هیچ حالك
بیلك اول واقف اولمز هیچ حاله
چوبوق حالی ولی چوق قیل وقالی
چو بلمز اول كلا منك مآلن
ایكی چیكنمه‌دن بوتمق اولمز

بايشسك قاله البته قاچر حال ‌‌‌‌‌ صغشمز حاصلی بو حالله قال

﴿ من كلام روشنی دربیان هو کوید ﴾

ای شراب هودن ایچوب جوش ایدن ‌‌‌‌‌ اوزنی لایعقل ومدهوش ایدن
سویلیوب غیب هویت سوزنی ‌‌‌‌‌ بحر هوده غرق ایدن کندوزنی
نی دیلندن سویاین دراو کلام ‌‌‌‌‌ نی کبی ایچوب نفسدن می مدام
بیخود اولوب بو ایکی بیتی دین ‌‌‌‌‌ مست و بیخودلر لباسنی کین
صانمکز سز بنی کیم کو کو دیرم ‌‌‌‌‌ بلکه یاهو دیمزم هو هو دیرم
چون یقین اول بزه من حبل الورید ‌‌‌‌‌ لم نقل یا یا نداءً للبعید
دیمه بر کمسه سکا ای بختیار ‌‌‌‌‌ نکیم یاهو دیمکده بعد وار
هوده دخی وار اشارت ای اخی ‌‌‌‌‌ پس یوری وار دیمه آرق هودخی
هوده غیبت دخی وار حاضردر اول ‌‌‌‌‌ هر اراده حاضر و ناظردر اول
اول سؤاله ای طبیب خوش خطاب ‌‌‌‌‌ بویله دیمشلر ایشت شافی جواب
مستلردر بونلره یوقدر قلم ‌‌‌‌‌ هرنه کیم سویلسه‌لر ای خوش قدم
قرب وبعدك سوزی یوق بونلره هیچ ‌‌‌‌‌ بونلرك سوزنه سن وار اولمه پیچ
دیمه فارغدر عبارتدن بولار ‌‌‌‌‌ غایب و حاضر اشارتدن بولار
دویق اولمز بونلرك سوزلرنی ‌‌‌‌‌ بیلمك اولمز نتکیم اوزلرنی
عشق سوزیدر بولارك سوزلری ‌‌‌‌‌ عشق کورمکدر بخن دم کوزلری
بیلمك اولماز نیدوکن یاهولرك ‌‌‌‌‌ هولرن هی هی لرین هاهولرین
بونلرك هو هوبی حیرت هویدر ‌‌‌‌‌ صانمه ایلار کبی حسرت هویدر
هو دیدکلرین اشارت صانمکز ‌‌‌‌‌ هولرن لفظ و عبارت صانمکز
استمه وارسن بونلردن نحو وصرف ‌‌‌‌‌ فاعل ومفعول اسم فعل وحرف
فاعل ومفعول اسم فعل وحرف ‌‌‌‌‌ بونلرك سوزنده صغمز نحو وصرف
صورمغل لفظ وعبارت بونلره ‌‌‌‌‌ غیبت و حاضر اشارت بونلره

بونلره ای جان دمشلر شاهلر   شیخلر هر نسنه دن آگاهلر
مستلر دیوانه‌لر آشفته‌لر   موله وشوریده حال آلفته‌لر
بکریلر عیاشلر جاشلر   رندلر اوباشلر قلاشلر
وآله وحیران زنده پوشلر   مست ولا یعقللر ومدهوشلر
عاقل ودیوانه‌لر هشیارلر   خرده دانلر خیره [۱] وبیدارلر
مرشد ومأمورلر مردودلر   مقبل ومقبوللر مسعودلر
نفس کوش پهلوانلر شیرلر   محتشملر محترملر میرلر
اهل دلار جانلری بی باکلر   دامن افشانلر جهاندن پاکلر
خوبلر محبوبلر مرغوبلر   عاشق صادقلر ومجذوبلر
بارله هر دمده باده نوشلر   که سخن کولر کهی خاموشلر
صانمه قرب وبعد چون شورشلری   بیلمك اولمز کیم نیچوندر ایشلری
هو دیسه بونلر ملکلر دتره‌شور   اوینایوب یرلر فلکلر دتره شور
بونلرك حالنی عاشقلر بیلور   برهمان صدقیله صادقلر بیلور
بونلرك سوزنده عقلك دخلی یوق   خبر عقلك نقل نقلك دخلی یوق
یوق نصیبی راه حقدن وآلهك   برهمان آدین بیلور ماه ومهك
حق یعنی کیم کورمز عقل هیچ   عقل نیچون نقله‌در هردمده پیچ
هیچ اولمز حق بیلمك عقل ایله   عمری چکمشدر نیچونکیم نقل ایله
استمکلك کورمك ایله بر دکل   کورمك استمکله هم سر دکل
نسنه بیلمز عقل برنقالدر   کور مادر زاد وبر بقالدر
یتشن اکا ویرر چکمز درم   کلخنی مسکین صنور باغ ارم
دل کوکنده عشق بر بدر آی در   هرکه اول عاشق دکل بد رای‌در
عین عشقك هرکیمه کیم کوز قفر   عاشق ایدوب وارلغن کلی یقر
عاشق ایدی اولمدن جان وجهان   غمزهٔ غماز عین عشقه جان

[۱] خیره تیره وزننده سمه ومبهوت وحیران معناسنه‌در

انلرك هوبی کبی ایت هوینی　　ایدوب انلر بوبی کبی بوینی
انده اولدم که قاله بر موهمان　　کلك ایستهیه اکا خواب کران
یارب انی قومه اولدم بی کسی　　اولدم اول اول کیمهنكسن کیمهسی
چونکه اول اوله سکا اولدمده کس　　روشنی وار طمه دخی سوزی کس

﴿ در صفت هو کوید ﴾

هو دهانی غالیه آسا ایدر　　خوش دم مشکین عنبر سا ایدر
نیدوکن هونك نه بیلسون اهل کلْ　　هوبی بیلکه کرکدر جان و دل
اسم هو کل در تنك کویا که کلْ　　کلِ قرین اولسه که ای زنده دل
هر دم اول کلدنکاور خوش بوی کل　　مست ایدر اول بوی کل ماندمل [١]
ایچن او ملدن اولوب مست مدام　　بی خود و مدهوش اولوب مست مدام
مصطفادن طاپدی چون بو بکر بو　　دیدی هذا لیس وجه کاذبوا
احمد مختار دونمشدر که　　بکزه یوب بیله اولنلر بلبله
اکا چون طاپدردی حق بوی کلی　　بوی کلدن اکا ایچردی ملی
ایچوب اول ملدن حبیبی طاپدی　　دردمند ایدی طبیبی طاپدی
هرکه بر جرعه او ملدن طاتمدی　　بر قدم حقدن یکا اول آتمدی
اولمدی اول مصطفانك همدمی　　بولمدی شادی و کیتمدی غمی

خاتمه

رفیق اولدی بکا توفیق باری　　عنایات الٰهی قیلدی یاری
ایرشدی ختمه (آثار عشق) کتابی　　ختام مسك اولوب مشکین خطابی
نصایحدن آنی قیلدم مزیّن　　مشایخ سوزلرندن خوش معیّن
آنك هر پندیدر بر درّ شهوار　　قولاغنه آص آنی پادشه وار

[١] مل میجی وشراب معناسنهدر

که تا فتح ایده‌سك ملك وجودی   بیله‌سك کیم‌در اشیا سجودی
نبینك هجرتندن کچمش ازمان   سکز یوز سکسان طقوز ییل ای جان
بونی کیم اوقوسه بودر امیدم   مرادم‌سه اگر یاخود مریدم
بکا اخلاص ایله ایده دعایی   یازانه دیکلینه هم ثنایی

الله العالمینك رحمتی بول
کم اولمازعالمی غرق ایلسه اول

مناجات

حمد سکا یاشـور ای بی نظیر　　مالك الملك چو سن‌سك بی وزیر
قادر و قیوم و قو یسـك قدیم　　مثلك فی الدهر عـدیم عـدیم
غافر و غفـار و غفور و رحیم　　عالم و عـلام و عزیز و علیم
مبدیٔ و محصی و حمید و مجید　　منشیٔ و محیی و ممیت و معید
رازق و رزاق ومغیث وحسیب　　خالق وخلاق ورقیب وقریب
اول و آخر متعـالی رؤف　　ظـاهر و باطن متکلم عطوف
قاهر و قهـار و ولی و لطیف　　واهب ووهاب ومعز وشریف
مؤمن و قدوس وسـلام و شهید　　مقسط وهادی وغفور ورشید
باعث وسبحان و مبین و شکور　　وارث وسلطان ومعین وصبور
فاعل مختـار وودود و جمیل　　جابر و جبـاروقدیر و جلیـل
حافظ ورافع وحکیم وبی شریك　　قابض و باسط ومتکبر و ملیك
باریٔ و عدل و ابدی لم یزل　　حی توانای و باقی و ازل
شافی شفی والی و مولی العبـاد　　نور سریع واکبر کافی جواد
زاکی زکی طـاهر و طهر تقی　　وافی وفی منجی و محسن نقی
موسـع ذوالمن مرید و وکیل　　موجد ذوالجود وحید ودلیل
مونس الارواح انیس القلوب　　ماحی الاقبـاح مزیل الذنوب
مطعم لا یطعم مقوی الذلیـل　　عالم لا یجهل ونعم الدلیـل
دائم و حنـان و بدیع و حلیم　　قایم ومنـان وشـفیع وحکیم
ضـار و نافع وصمد و مقتـدر　　سـلطنتك مسـتقر و مستمر
مانع ذوالطول شـدید العقـاب　　دافع ذوالعرش سریع الحساب
صـانع و دیان و مغیث و کریم　　شـافع ذوالمجد و محیط ومقیم
نحن عبیـد لك یا ذوالجلال　　انت جمیل و محب الجمـال
اجود وسـبوح ومقدس رفیق　　مرشد ومهدی وغیاث وشفیق
مخترع و مبدع و ملجـاء و ملاذ　　غالب ذوالبطش ومنیع ومعاذ

یا املی انت منیل المنی   یا سؤلی انت منال الغنی
برلیوبن حضرتکی روشنی   دیدی هوالله احد ای غنی
دادکر وداور و دانای راز   ایزد و یزدان وشه بی نیاز
صنع سنك عون وعنایت سنك   حکم سنك رشد وهدایت سنك
سامع الاصوات مجیب الدعا   دافع الآفات مزیل البلا
خالق ملك وملك وانس وجان   واهب نفس ونفس وقلب وجان
ایله بزه ثوب ثوابی دثار   ایلیوبن خوب صوابی شعار
کوزکه یوزك کورمیه اول کوزدکل   سوزکه سنوك اولمیه اول سوز دکل
بار خدا یازه قبل روزی سن   فضلك ایله خوش متحمل بدن
ویر بنه بر دل که اوله ذاکرك   جد ایده سکا اواوبن شاکرك
دیل دیلومی اتمه ذکرك سنوك   دل دیلومی اتمه فکرك سنوك
دیل که سنی اوکمیه اول دیل دکل   دل که سوك جایی دکل دل دکل
کوش که ایشتمز سوزیکی کر کرك   تن که مطیعك دکل اوکر کرك
کوکله مالك دکولم یا ملیك   سن انی قویمه اولمغه بد ایله نیك
بار خدایا عظمتك حقی   عز وجلال و جبروتك حقی
قدرتنك حقی ایا ذو الامان   قربتکك حقی ایا مستعان
عز وجلالك حقیچون یاجلیل   حسن وجمالك حقیچون یاجمیل
حمد و ثناکك حقیچون یاحمید   مجد و ثناکك حقیچون یا مجید
نعمتکك وسعتیچون یاکریم   رحمتکك کثرتیچون یا رحیم
بیك بر آدك حقیچون ای ذوالجلال   روشنی یه لطفله کوستر جمال
وجهوکی هر وجهله کورمك دیلر   اشیکینه یوزونی سورمك دیلر
پادشها آدم وحوا حقی   آدمه اوکرندوکك اسما حقی
وحی نبیچون ولی الهام ایچون   انلرك اول خوش کچن ایام ایچون
شیث نبینك یوزی صوبی حقی   نوح نجینك ایو خوبی حقی
صدق و صفای زکریا ایچون   عصمتیٔ معصوم یحیا ایچون

عزت داود وسلیمان ایچون — حرمت موسی بنی عمران ایچون
زاریٔ یعقوب وذلیخا ایچون — غصهٔ شمعون و یهودا ایچون
صلح صلاحیت صالح حق — حق عبودیت هر متقی
زحمت ایوبك ایو صبر ایچون — نور خدایله طواو قبر ایچون
یوشع وهارونده اولان حلمیچون — بلدوکی حضرتك لدنی علم ایچون
هود نبی امتنك خاصیچون — ایتدوکی تعوید هم اخلاصیچون
معجزهٔ احمد مختار ایچون — انك او اصحاب چون احبابیچون
طرهٔ طرار مطرایچون — سنبل کل بوش سمن سایچون
شیبت بو بکر وعمر عدلیچون — تکرینك آنلاره اولان فضلیچون
شرم وحیا چشمه‌سی عثمان ایچون — لطفله اول یازدیغی قرأن ایچون
شیر خدا حیدر کرار ایچون — انك او صدرنده‌کی اسرار ایچون
اندن انك سوکیلی خوش آدیچون — ایچون آلیچون اولادیچون
حمزه ایچون جعفر طیار ایچون — جمع مهاجر دخی انصار ایچون
سوزیله هر سینهٔ بریان ایچون — دردله هر دیدهٔ کریان ایچون
ناز ونیازی حق عاشقلرك — سوز وکدازی حق عاشقلرك
عشق اودیله سینه‌سی سوزان ایچون — سینه‌ده یانان دل بریان ایچون
وجد وصفاسی حق صوفیلرك — مهر و وفاسی حق موفیلرك
شورش وغوغای خرابات ایچون — جوشش وهی‌های مناجات ایچون
فاقه و فقر فقرا حقیچون — غربت درد غربا حقیچون
شیخ وشیوخ نقبا حقیچون — مرد مرید نجبا حق ایچون
قطب جهان بدلا حقیچون — غوث زمان صلحا حقیچون
سومه سوله حقیچون شوقله — سویشلن حالت ایچون ذوقله
یانه یانه سوزشله نالیچون — بوینن اکوب اغلایان اوغلانیچون
بوقسمیات ومناجات ایچون — اول دیله‌نن انده‌کی حاجات ایچون
روشنی استر بنه سندن سنی — روشنی به ویر دیلکن یاغنی
انده که قاله یالکوز بر نفس — انده ایریش اول اکا فریادرس

[illegible]

[١] [illegible] [١]

[illegible] [٢] [illegible]

[٢] [illegible] [٢]

[٢] [illegible] [٢] [illegible]

[illegible]

([illegible])

[illegible]

[illegible] [١] [illegible]

— [illegible] —

دوست غالب اولیسردر تیز کونده دشمنه
دون کیجه کوردم که اولدردی سکی درنده‌سن

تکرینك بر سوکلی بر خوش قولی مدح ایلش
شاعرك پاکیزه کوسین بکارك بخشنده‌سین

عاشقه معشوق بر کوسترسه یانده آنك
آغلریکن کوکدن آشورسه عجبمی خنده‌سن

روشنینك کوکلنك کوکی طپردی روشنی
اول کونش برکره کوسترسه رخ رخشنده‌سن

(دیکر)

هرکسی برکسه‌یی ایدندی عالمده کسی
کسنم سنسین بنم ای کسه‌سزلر کسه‌سی

سن یتیش بن بی‌کسه ای اریش هر بی‌کسه
اول‌زمانکیم کوزه‌دم صاغ وصولی پیش وپسی

هر کیمك کیم استکی سن اوله‌سین ای بی‌نظیر
هرنه‌یه‌اولسه اوور اول کیمسه‌نك دست رسی

استدیکم سندن اولدر دائما اوله بنم
کیم حبیبك یوزی کوزمه رقیبك اکسه‌سی

کوندروب یارب قورتار فضلنك سیمرغنی
باز روحی آلدی چنکالنه نفسك کرکسی

خاروخسدر دلده دنیای دنینك سوکسی
عشقکك اودیله یاندر دلده‌کی خار وخسی

روشنینك حضرتکه تحفه‌سی بوقلقدرر
بوقدرر بوقلقدن اوزکه هیچ دخی نسنه‌سی

نفس‌در بر حقه‌باز آنوك بدن صندوقيدر
كوستربازيچه‌لر هر لحظه اول صندوقدن

بولامازسك ظلمتندن روشنی نفسوك خلاص
هر نفسده آهوكی آشورمسه‌ك عيوقدن

(ديكر)

سن شهه هر كيمكه جاندن بنده‌در آزاددر
بن سكا قولم ازلدن كوكوم آ كا شاددر

كتفنه آلمش كمان وعطفنه صالمش كمند
چشم تير انداز خونريزك عجب صياددر

فتنه‌ده شاكر ايدنمشدر جهان فتانلرك
چشم فتانوككه فن فتنه‌ده استاددر

ترك خواب آلودمستك جنك ايچون خوانخواردر
غمزهٔ خنجر كشك مردم كش جلاددر

سن ايا سرو چمان ايتدوكچه كل كشت چمن
ديركورن بو سرو نازك قدله ممتازدر

سنبل مشكينوكك صارمشدوغی بوقدوكا
سنبلوك صان صارمشوقدر قامتوك شمشاددر

صبح رويك شام مويك يادينه هر صبح وشام
روشنينوك ورد كردی ناله و فريادر

(ديكر)

ای رسالت بوستاننده خرامان سروقد
وی نبوت روضه‌سنده ياسمن بولاله خد

آدی احمد بی عدددر يا نبی‌الله ولی
سن بر احدسك كه سندن كورينور نور احد

صاد عینوك میم اغزوك دال زلفوك كوره‌لی
یا نبی كتمز دیلدن بر نفس ذكر صمد

جسم بی جان كبیدر جانا جهان سنسوز قمو
جانلروك سن جانی‌سك جانا سكا جاندر جسد

قونمدی آیینهٔ بی رنكوكه كرد وغبار
سینهٔ بی كینه كه كلمایوبن حقد وحسد

انبیانك هر برینك وار نهایت علمنه
حق سكا ویردوكی علم وحكمته یوق حدّ وعد

روشنی بیچاره ظلمتده قالوردی یا نبی
آكه میم اغزوكاه ایكی دالك اولماسه مدد

[illegible]

خوبدر رویکده هندو بنلرك   عنبر آسا غالیه بو بنلرك
دانه‌لردر کشته هرسو بنلرك   برلو برنده نه نیکو بنلرك
دیدم ای جان جهان جان آغزیکه   کان قند وشکرستان آغزیکه
بستهٔ شیرین و خندان آغزیکه   نکتهٔ پیدا و پنهان آغزیکه
جان بغشلر جانه ای جان هرسوزك   هردلکدن قوت جان پرورسوزك
جان ایله کوهر ایدر ازبر سوزك   طوطیٔ روحه ویرر شکرسوزك
بر عجب مرجان احردر دیلك   خوب طوطیٔ سخنوردر دیلك
دلربا و روح پروردر دیلك   سرخ زیبا بر کل تردر دیلك
حقه‌ده عقد کهردر دیشلرك   نظم اولنمش خوش درردر دیشلرك
بلکه دردن خوبتردر دیشلرك   ورد ایچنده ژاله‌لردر دیشلرك
چاه بابلدر زنخدانك سنك   کور نه منزلدر زنخدانك سنك
مسکن دلدر زنخدانك سنك   حلی مشکلدر زنخدانك سنك
خوبدر آب معلق غبغبك   اولدی خوش سیب مسبق غبغبك
ویردی دستنبوبه رونق غبغبك   سیب سیمیندر خوش الحق غبغبك
خوش صدفدر پردرر کوشك سنك   بر عجب درج کهر کوشك سنك
ورد تردن خوبتر کوشك سنك   ایشیدر حقدن خبر کوشك سنك
دیمشم طاوس رعنا بوینکه   شمع کافور مصفا بوینکه
پاك و صاف وسیم سیما بوینکه   خوش سرافراز ودل آرا بوینکه
مادحی کیم اوله ای جان عطفکك   واصفیدر حی یزدان عطفکك
وآلهیدر انس هم جان عطفکك   چاکریدر عرش رحمان عطفکك
هر کیمك اوله نکاهی مهرکه   نسبت ایتمز مهر وماهی مهرکه
کاه ایدر مهر الاهی مهرکه   که نشان پادشاهی مهرکه
مخزن اسراردر سینه‌ك سنك   معدن انواردر سینه‌ك سنك
کلشن ابراردر سینه‌ك سنك   مسکن احراردر سینه‌ك سنك

تکری ویردی قوتی بازو کبچون — ویروبن خوش قدرتی بازو کبچون
خاق ایدوب حق دواتی بازو کبچون — بخشش ایتدی نصرتی بازو کبچون
آستانده در خشان ساعدك — کوکب دری رخشان ساعدك
رشك مهرو ماه تابان ساعدك — صان ید بیضادر ای جان ساعدك
هر نه کاری ایتسه قابلدر قولك — زور وبازوده نه کاملدر قولك
شور وشرسز خیره مایلدر قولك — بوینه صال کیم حمایلدر قولك
دستهٔ کل یاسمنی الارك — شاخ تردہ نسترنی الارك
[۱] پرنیانی یا پرنی الارك — یاخود انلردن حسنی الارك
ده قلم در خوبتر پرمقلرك — شاخ کلدن خوبتر پرمقلرك
خوش طپیدر زیب وفر پرمقلرك — نغز وشیرین نی شکر پرمقلرك
بسته دندر خوبتر فندوقلرك — غیرت بادام تر فندوقلرك
پستکه قودك مکر فندوقلرك — کیم اولوبدر پر شکر فندوقلرك
کوزه کورنور مثل اختر ناخنك — جنتك وردینه بکزر ناخنك
خوش شکوفه‌در کوزل هر ناخنك — صانکه شاخ تردرر هر ناخنك
نا روان [۲] اولاز برابر قدیکه — بکزدمز شمشاد وعرعر قدیکه
قنده‌در همتا صنوبر قدیکه — نی شکر اولامی همسر قدیکه
برخیال اولندی کیزاو بلکه — دیندی ای نازك میان‌مو بلکه
سر پنهان راز نیکو بلکه — رشتهٔ باریك‌بك‌تو [۳] بلکه
ایتدی مشکین دم ایچین نافك سنك — نافهٔ آهوی چین نافك سنك
رشك ناف حور عین نافك سنك — عطر بخش اولدو غیچین نافك سنك

---

[۱] ختیان وزننده منقش ونازك دیبای چینی معناسنه «پرن» ثریا واولکریلدیزی
[۲] ناروان کاروان معناسنه‌در وفارسیده کلنار دیرلر صدبرك کلی اغاجی
توقات وقتمر معناسنه

دیشم که سنبل تر بو یکه … که عبیر وکاه عنبر بو یکه
نافهٔ چین مشك ازفر بو یکه … بو دهنده روح پرور بو یکه
یا نبی طوغدك اناذن ختنلو … خوش کاوب ملك بقادن ختنلو
سن طوغبسن انبادن ختنلو … سکا دنیلدی خدادن ختنلو
صدهزاران کونه تحسین ساقکه … دیندی صنع حق بلورین ساقکه
قنده بکزر عاج سیمین ساقکه … بکزه‌مز ترلکده نسرین ساقکه
یربدر ای جان مبارك پایکك … هر عباد تاج دارك پایکك
طوپرغیدر چشمه چشمك[١] پایکك … توزی ویرر کوزه کورمك پایکك

« لغز آینه »

اول ندر کیم ماه کبی خوبدر … پاك وصاف منظر و محبوبدر
کوسترر هر لحظه یوز دراو خیال … جمله هیچ اما اوزی مرغوبدر
اول نه مهوشدر که کورینور انده رو … لالدر کوردوکك اما در قو
دوبرودیر هر کشینك عیبنی … هیچ اوتانمز کر بد اولسون کرنیکو
اول ندر کیم نطقی انك غمازدر … آشکاره ایتدیکی هپ رازدر
نسنه بیلمز لیك خوش تعلیم ایدر … اکا باقسه‌لك خوب صورت سازدر
اول ندر کیم کورینور اندن جهان … کوسترر دراو صور مانند جان
کوکلی قاتیدر ولی بر یوموشاجوق … آه ایتسه‌لك بورترور یوزین روان

چونکه قوندی نام عزت تاجکه … کیم اوله ایتیه حرمت تاجکه
رشته حشمت بخیه دولت تاجکه … ترك ترك ایلوکه شوکت تاجکه
کاه رندم کاه مرد صوفیم … بی وفایم کاه کاشی موفیم
کاه ماند الف خوش دوغریم … کاه کژ ژ مثل کاف کوفیم

[١] چشمك کوزلك معناسنه و چشمه زن دیدکلری دانه‌یه دخی دینور که کوزندو ارندر

طوتمه مرده سن سن اول ایامکی زنده طوتذ کریله صبح وشامکی
بی‌قرار وواله وسرکشته اول ترك ایدوبن خواب خوارآرامکی
هرکه حقدن ایلز اندیشه‌یی عاقبت پانده کورر نیشه‌یی
تکری‌یه لایق ایشی ایشله صاقن ایشله‌ه اکا یرامز پیشه‌یی
زنده صانمه اهل دنیا مرده‌در بوسوزم مجموع خرد ومرده‌در
تازه‌لغز هیچ شاخی عمرکك بار وبرکی تلخدر پژمرده‌در
چون قناعت کشی‌یه عادت اولور هرنه‌ایتسه سویلسه طاعت اولور
دائما خلاقله اول خوب خو رغبت مخلوق برساعت اولور
بن سنکله اولدیغمچون ای غنی روشنی‌یم روشنی‌یم روشنی
استکم بوپس بنم سندن مدام دایم الاوقات ایده‌سك روشنی
روشنی ایستر مدامی یاآله آیدین ایلی اوله اکا جایکاه
منکر وبدنامك اما استکی طونه‌در یاطونجه یاآب سیاه
سویلسه‌م دیر بکا دلبر اول خموش کراولم خاموش دیرخوش سویلسه خوش
برعجب سردر بنه دیر سویله جوشه کلسه‌م سویلسه‌م ایتسه‌م خروش
ساکن اول دیدی بکا کویمده یار ساکن اولدم دیرکه طور اول بی‌قرار
آغله‌دیر کراغلار اولسه‌م دیرینه نیچون آغلارسك دیی بکا زارزار
همنشین اول دائما عشاقله همدم اوله بر نفس فساقله
خلق وخویك ایله نیکو خلقله اوله‌سك تا هر نفس خلاقله
مذهب یار اوزکه اغیار اوزکه‌در کار طرار اوزکه عیار اوزکه‌در
مرد مکار اوزکه سحار اوزکه‌در مرغ طیار اوزکه سیار اوزکه‌در
عز وتعظیم ایته آبدال اوغلنه نسنه تسلیم ایته آبدال اوغلنه
سن سن اول درویشلك اوکرتیوب علم تعلیم ایته آبدال اوغلنه
سن سن اول سالوسه صوفی سویله هر بد ومنحوسه صوفی سویله
وردکردی پیری کبی اولمیان هرسوزی معکوسه صوفی سویله

خوش دیمش بوسوزی براهل صلاح   جام حقدن ایچیجی هردمده راح
طپیوب ایکی جهانده فیض اول   پیرینه نیچون دین طپمز فلاح
کلشننده اول کل وزنبق نه وار   خوب زیبادر کلی فردوس وار
اول کلك هر کوشه‌ده نالانی وار   بلبل شوریده‌سی واردر هزار
سوکه استادیکه زنهار ای پسر   پیشه کیم استادینه هرکیم سوکر
اینه اورن اویوز ایت کبی اول   عاقبت اولور اویوز وکوروکر
هرکه عشقك مطبخندن بیر مدام   ایچوبن ساقئ باقیدن مدام
بیدوکی ایچدیکی انك نور اولوب   طواف ایتدیکی اولور بیت الحرام
عشق بر قصاب وعاشق برقیون   عاشق اولدیرمه‌در عشقه اویون
روشنینك کوکلیدر ای نور عین   واله وسرکشته بین الاصبعین
سویلنور بوسوز جهانده واردر   اولمه‌مك عشقك بولنده عاردر
چقمه‌غل اولمکدن ای عاشق صقین   اولدیرلمکدن قاچان مرداردر
اوزوکی هر شیخه تسلیم ایله   کندوزین بیلمازه تعظیم ایله
زنهار ابدال اوغلندن صاقین   دیمه سوزك نسنه تعلیم ایله
کلمز ابدال ایشغندن کیشلك   واردر رصوینده چون بد کیشلك
پس کرکمز هیچ ابدال اوغلنه   علم اوکرتمك دخی درویشلك
وارمی یوقلقدن جهانده خوبتر   یوق ینه کشی‌یه بیلمکدن بتر
مفلس ودرویش ومسکین اولانه   بنده بیلك یوق دیمك بیلك یتر
چونکه بنده قالمدی ما ومنی   بر کورورم دوستی ودشمنی
روشنی‌یه ای کوزمك روشنی   اولدی یکسان تیره‌کی وروشنی
اوله‌لی بی کبر وبی کین روشنی   کندی عجبی طپدی تسکین روشنی
بی ریا بی سمعه اولدی اولوبن   مفلس ودرویش ومسکین روشنی
دهر دونك کردشی کی زوددر   مال وملکینك زیانی سوددر
پس کرك یکسان سکا نابود وبود   چونکه بودك عاقبت نابوددر

[illegible]

روشنیم روشنیم روشنی　　بنده بوقدر ذره‌جه ماومنی
اولمشم درویشی بیلوب انی کیم　　هرکه اول درویشدر اولدر غنی
روشنی وار دیمه بیلدم بن نی　　سن قچن دیه ایدك بیلمه‌ك سنی
سکا بو بنلك یتر ای روشنی　　کیم دیه‌سك بنده یوق ماومنی
کلامش بدکیشلك درویشدن　　اوممه‌سن درویشلك بدکیشدن
سن سن اول بدکیشله ایش اولمغل　　چونکه بد ایرر سکا اول ایشدن
سویله کل بر سخن درویش ایسه‌ك　　هیچ دیمه کن مکن درویش ایسه‌ك
اوزادوب دیل کیمه‌یی یندرمغل　　کل دیوب ور مه‌دیکن درویش ایسه‌ك
جاه وقدرك چونکه آرتدی ای کیا　　جان ودلدن روز وشب ایدوب دعا
ایت زیاده حالله مسکینلوکلك　　هر کیمی کورسه‌ك دیکل خوش مرحبا
ونه خوشدر اول که ایدوب دنیایی ترك　　اسبنی وارلغك ایده لنك ترك
برك فقرك رشته‌سیله برکده　　یوقلغك برکینه ایدوب ترك ترك
بیلدیکك سوزی تقریر ایله　　خواب نا معلومی تعبیر ایله
واروبن بر کیشی دن ایشتدن　　کل کلام اللهی تفسیر ایله
عشق اهلی واله وحیران کرك　　بی قرار ودنك وسرکردان کرك
مفلس اولوب خان وماندن کچوبن　　بی قماش وبی سر وسامان کرك
حقه منت طاتمشم اوش فقدمی　　نسنه‌یه دکشورمیوب خوش نقدمی
روشنیم مشکلم طپدی کشاد　　روشن ایدوب ظلمم حل عقدمی
بوجهلك طاتمز کشی اولماسه بست　　نیست اولمایجه اولمز کیمسه هست
عادتی قومق کرك طاپن حقه　　حق پرست اولماز اولان عادت پرست
تکرییی بیلن اکرچه اهل در　　طانیدم دیمك ولیکن جهل در
تکری یی طانی ولی بیلدم دیمه　　نیشه کیم فاش ایتمه سری سهل در
چونکه درویش اولدی صاحب معرفت　　اکادر دائم صفتسزلق صفت
انده بنلك قالمدی بر قیلجه بس　　انی درویش اوقور اهل معرفت
زلفنه اوردی اول بری شانه بنه　　اردی حالت بن پریشانه بنه
فارغ البال ایکن ای جان روشنی　　وردی کوکلن بر پریشانه بنه

[illegible]

جدول خطا و صواب

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٣	٢	وادرر	واردرر
٤	١	ایدەرم	ایدەم
٥	٢١	•	اولسەم امیر
١٣	١٨	یرب	یروب
١٥	١٨	اولوفی	الوفی
٣١	٢٤	کورنن	کورونن
٣٢	٤	اطلسی	اطلس
٢٢	١١	اوزرنه	اوزره
٣٥	٥	دوشك	دوشون
«	٧	دوشن	دوشك
«	١٣	دبزوب	دیزوب
٣٩	١٢	یدیردی	یدیریدی
٢٤	١٢	رنجاندر	رنجاندرر
«	«	دیار	یار
٤٦	٢٣	قورمدین	قورومدین
٤٧	«	[٦]ابوالحارس	[٦] ابوالحارس اسد
٤٩	٩	آیاغ	ایاغی
«	١٢	خرایات	خرابات
٧٠	٢٣	سیاهیدر	سپاهیدر

PL
248
D454A8
1899